

ARREST

in de zaak met rolnummer

met woonplaatskeuze te

het **VLAAMSE GEWEST**, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, ten verzoeken van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, voor wie bij delegatie optreedt: de gewestelijke entiteit (het Departement Omgeving - afdeling Handhaving)

afdelingshoofd, met kantoor te 1000 Brussel, Koning Albert II-
laan 20, bus 8

Verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 1 juni 2023 de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke entiteit van 26 april 2023 met nummer _____ waarmee haar een alternatieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd van 2.725 euro wegens schending van artikel 6, lid 1 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (hierna: OVD); artikel 5.2.1, §6, lid 1 van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM); en artikel 12, §1 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (hierna: Materialendecreet). Er wordt haar met name verweten afvalstoffen te hebben op- en overgeslagen zonder omgevingsvergunning voor minstens rubriek 2.1 en B-hout, verontreinigd met allerlei stoffen, te hebben achtergelaten op het perceel te _____ met de bedoeling om dit onder te werken als bodemverbeterend middel.

II. Rechtspleging

Verwerende partij legt het administratief dossier neer en dient een antwoordnota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 22 februari 2024. Verzoekende partij verschijnt in persoon. Verwerende partij verschijnt schriftelijk.

III. Feiten

1.

Op 7 oktober 2019 stellen twee toezichthouders bij de afdeling Handhaving, Omgevingsinspectie (hierna: verbalisant), naar aanleiding van een klacht van de Natuurinspectie - regio Oost van 6 oktober 2019 over het storten van een grote hoeveelheid B-houtafval met allerlei stoffen op een akker te met kadastrale omschrijving die volgens het gewestplan is gelegen in natuurgebied en ook deel uitmaakt van het Habitatrichtlijngebied en van het Vlaams Ecologisch Netwerk, het volgende vast:

“ ...

Op maandag 07 oktober 2019 vanaf 14:00 uur ... begeven naar kadastraal gekend

We stellen vast dat er een aanhoging heeft plaatsgevonden met B-hout, vermengd met stoffen bestaande uit plastic, kunststof, verwrongen metaal, stukjes roofing, resten van allerlei isolatiematerialen, tempex (EPS/ISOMO), van een deel van een perceel landbouwgrond waarop voorheen maïs was geteeld. Het betreft onbeschermd leemgrond die bijgevolg erosiegevoelig is. Dit gedeelte is ook afhellend.

De oppervlakte die behandeld werd met afval is ongeveer een 1200 m² groot. Het hoogteverschil ligt rond de 10 cm en het materiaal werd recentelijk gecompacteerd. Men kan dus stellen dat hier ongeveer een 120 m³ B-hout met stoffen werd gestort. Het soortelijk gewicht van niet-gecompacteerd B-hout kan geraamd worden op een 300 kg/m³.

De volgende activiteiten worden door landbouwer - KBO n

geëxploiteerd zonder dat de exploitant hieromtrent over een voorafgaandelijke, schriftelijke klasse 1-omgevingsvergunning beschikt die werd afgeleverd door de daartoe bevoegde overheid.

VLAREM II bijlage 1 – indelingsrubrieken	Beknopte omschrijving van de vastgestelde niet vergunde installaties/activiteiten	Foto's nr.
Rubriek 2 3 6 "Andere stortplaatsen dan de stortplaatsen, vermeld in rubriek 2 3 7 Het rechtstreeks terugstorten op de plaats van ontginning, van materialen of stoffen in hun natuurlijke staat, voor zover ze afkomstig zijn van geologische afzettingen die tot het tertiaire of het kwartaire tijdperk behoren (zand-, klei-, leem-, mergel- en grindafzettingen) is geen stortactiviteit "	Storten (definitieve verwijdering) van B-hout met stoorstoffen (plastic, kunststoffen, metalen, isolatiematerialen)	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16,17, 18

...

Wij voegen hieronder onze fotografische vaststellingen d d. maandag 07 oktober 2019 vanaf 14.00 uur inzake de door ons op voormelde datum en plaats vastgestelde en reeds hoger vermelde feiten/milieu-inbreuken en milieumisdrijven.

...

Op maandag 07 oktober 2019 vanaf 14:28 uur ... begeben naar

G - kadastraal gekend volgens
GEOPUNT.

We stellen vast dat er een opslag- en overslag heeft plaatsgevonden van een vijftal ladingen B-hout vermengd met stoorstoffen bestaande uit plastic, kunststof, metaal, resten van allerhande isolatiematerialen, tempex (EPS/ISOMO),...

Naast deze stortingen liggen er ook nog voertuigbanden al dan niet in stukken gesneden, een lading afval bestaande uit hout, metaal, plastic,...

De volgende activiteiten worden op de site van landbouwer - KBO
nr.

geëxploiteerd zonder dat de exploitant hieromtrent over een voorafgaandelijke, schriftelijke klasse 2-omgevingsvergunning beschikt die werd afgeleverd door de daartoe bevoegde overheid.

VLAREM II bijlage 1 – indelingsrubrieken	Beknopte omschrijving van de vastgestelde niet vergunde installaties/activiteiten	Foto's nr.
---	--	------------

Op zijn exploitatie

ggen

nog verschillende zakken met uitgeraapte stoffen. Deze gaat hij ook terugbrengen naar

Wij voegen hieronder onze fotografische vaststellingen dd. maandag 07 oktober 2019 vanaf 14 35 uur inzake de door ons op voormelde datum en plaats vastgestelde en reeds hoger vermelde feiten/milieu-inbreuken en milieumisdrijven.

...”

Op 9 en 10 oktober 2019 stelt de verbalisant het volgende vast:

“Op woensdag 09 oktober 2019 om 11:45 uur word ik telefonisch in kennis gesteld door

dat de afvalstoffen in kwestie in samenwerking met werden verwijderd. Bewijzen zullen navolgend worden opgestuurd. Dit zal door zijn vrouw gebeuren.

...

Op donderdag 10 oktober 2019 vanaf 10:40 uur ... begeven naar

Wij stellen vast dat de afvalstoffen (B-hout met stoffen) grotendeels werden verwijderd en dat de aarden dam eveneens werd genivelleerd.

Wij voegen hieronder onze fotografische vaststellingen d.d. donderdag 10 oktober 2019 vanaf 10:40 uur inzake de door ons op voormelde datum en plaats vastgestelde en reeds hoger vermelde feiten/milieu-inbreuken en milieumisdrijven.

...

Op donderdag 10 oktober 2019 vanaf 11:00 uur ... begeven naar

Wij stellen vast dat de afvalstoffen (B-hout met stoffen) worden verwijderd.

is bezig met een kraan om de afvalstoffen over te laden naar zijn tractor met aanhangwagen.

Wij voegen hieronder onze fotografische vaststellingen d.d. donderdag 10 oktober 2019 vanaf 11:00 uur inzake de door ons op voormelde datum en plaats vastgestelde en reeds hoger vermelde feiten/milieu-inbreuken en milieumisdrijven.

...”

Deze vaststellingen worden opgenomen in het aanvankelijk proces-verbaal nr. van 11 oktober 2019, dat op dezelfde datum wordt afgesloten (hierna: PV

1) en op 15 oktober 2019 wordt verstuurd aan de procureur des Konings en aan verzoekende partij met een aangetekende brief.

Verzoekende partij wordt in het kader van de kennisgeving van PV 1 door de verbalisant ook aangemaand om de afvalstoffen en in het bijzonder het B-hout met stoorstoffen tegen uiterlijk 20 oktober 2019 af te voeren naar de oorspronkelijke producent.

2.

Er wordt naar aanleiding van het storten door verzoekende partij van een grote hoeveelheid B-houtafval met allerlei stoorstoffen op een akker te ook door twee natuurinspecteurs O.G.P./gewestelijke toezichthouders van het Agentschap voor Natuur en Bos overgegaan tot de opmaak van een aanvankelijk proces-verbaal met nr. dat wordt afgesloten op 27 november 2019 (hierna: PV 2) en op 28 november 2019 wordt verstuurd aan de procureur des Konings en aan verzoekende partij met een aangetekende brief. Er wordt daarin onder meer het volgende vastgesteld:

“ ...

Op zaterdag 5 oktober 2019 in de voormiddag begeven wij ... ons ter plaatse naar de ons gemelde locatie.

Wij stellen vast dat er op een akker een grote hoeveelheid houtafvalsnippers over een oppervlakte van ongeveer 40m op 30m (is ongeveer +-0,12 ha) uitgespreid ligt. Het is zelfs vanop afstand al onmiddellijk duidelijk dat dit geen 'snoeiafval' is, maar dat het hier gaat om houtafval en tevens bijgemengde plastic- en kunststofresten.

De dikte van de laag houtafvalsnippers, inclusief tussengemengde kunststof-afvalbrokken, varieert van enkele centimeters tot 10 à 15 centimeters op bepaalde plaatsen. Het gaat o.a. om snippers van spaanderplaten, OSB-platen, vezelplaten, laminaatplaten, van met verf en vernis behandeld hout, etc. Dit type houtafval wordt geklasseerd onder "TYPE B-afvalhout". Wij merken ook op dat er tussen de hierboven genoemde houtsnippers veel kunststofafval van diverse aard ligt: stukken geëxpandeerd polystyreen, isolatiemateriaal, polyesterplaat, harde en zachte plastic, etc.

...

In de zuidwestelijke hoek van het perceel, aansluitend aan de zone waar de houtafvalsnippers werden uitgespreid, werd de akker opgehoogd met aangevoerde grond over een vergelijkbare oppervlakte (dus ook ongeveer 40 m op 30 m of circa 0,12 ha). Dit is zichtbaar doordat de aanwezige stoppels van de geoogste maïs in deze zone deels bedolven zijn door de aangebrachte grond. In de aangevoerde grond bevindt zich ook fijn gemalen steenpuin. Dit gaat dan ook over afvalgronden die ergens van een afbraakwerk kunnen afkomstig zijn. De aangevoerde ladingen

grond werden ongelijk uitgespreid waarbij de dikte plaatselijk varieert van enkele centimeters tot plaatselijk ook hopen van meer dan 30 cm dik.

Van in de zuidwestelijke hoek werd op de grens met lagergelegen bosperceel over een lengte van circa een 20-tal m aaneensluitende hopen bestaande uit gelijkaardige grond gestort. Deze hopen hebben op hun hoogste punt een dikte van ruim 40cm en meten op het breedste punt ongeveer 2m. Doordat deze hopen bestaan uit losse grond vermengd met fijn gemalen steenpuin en doordat ze werden gestort boven op het talud dat de grens vormt met het lagergelegen perceel, erodeert dit materiaal naar het lagergelegen bos, tevens gelegen in natuurgebied, onderdeel van habitatrichtlijn- en VEN-gebied.

Op zaterdag 5 oktober 2019 omstreeks 11.11 uur contacteren we telefonisch de bewerker van het perceel: dhr. . Hij geeft telefonisch toe het afval daar te hebben gestort. Hij zegt dat hij het materiaal is gaan halen bij de te om het *'ter bevordering van de bodem als compost in te werken'*. We zeggen hem dat het materiaal niet uit compost bestaat maar wel uit afval, dat hij verder op het perceel ook grond heeft aangehoogd en dat dit overtredingen van de natuurregeling zijn, vermits ook gelegen in bestemming natuurgebied en bovendien in beschermingszones. We zeggen dat we een proces-verbaal aangaande de feiten zullen opstellen en dat daaraan gekoppeld een Besluit Houdende Bestuurlijke Maatregelen (BHBM), tot herstel van het perceel, zal worden opgesteld en hem eerstdaags zal worden verstuurd. We zeggen dat de werken tot zo lang dienen te worden stilgelegd, dat hij voorlopig op het betrokken perceel niets meer mag doen.

...

Verklaring/verhoor

... Op maandag 4 november 2019 verhoren wij ... in het bijzijn van zijn raadsman, de verdachte bezorgt ons bij zijn verhoor de leveringsbonnen van de aankoop en afvoer van het houtafval en de aangevoerde grond.

In zijn verhoor verklaart dat het de bedoeling was om takhoutsnippers wou inploegen in zijn akker om erosie tegen te gaan en om een ideale bodem voor een (gesubsidieerde) bloemenweide aan te leggen. Hij verklaart ook dat hij niet had gezien dat het om houtafval ging. We stellen vast dat er in totaal 8 vrachten houtafval opgehaald werden bij de door /oor ons was het al vanop een afstand duidelijk zichtbaar dat er veel en grote stukken gekleurd plastic staken tussen de houtsnippers en dat het hier met ging over zuiver gehakseld 'takhout' of snoeihout.

Hij verklaart ook dat er door een misverstand bij de verkeerde houtsnippers geladen werden: "ze staken de schuld op mij, volgens hun was ik niet ver genoeg naar achter op hun terrein gereden. Het was duidelijk dat het hier om een vergissing ging, het was de bedoeling dat ik zuiver takhout mee zou nemen..". Echter, op woensdag 20 november 2019 omstreeks 11.50 uur neemt

verbalisant via een contactformulier op de website contact op met de Wij vragen aan
f zij zuiver takhout (gehakeld snoeihout) verkopen en hoeveel dit kost. Omstreeks 1516 uur
ontvangen wij een telefoon van Een werknemer van /ertelt ons
dat zij geen zuiver takhout verkopen. Er kan dus geen sprake zijn van een vergissing bij het laden
aangezien er geen zuiver takhout verkrijgbaar is bij deze firma.

In zijn verhoor verklaart **de heer [naam]** dat de aangebrachte grond die met steenpuin vervuild is aangevoerd werd voor het aanleggen van een dam tegen erosie naar de lagergelegen beek en niet voor het ophogen van het perceel. Als wij hem vragen waarom er dan grond op het midden van het perceel lag, antwoordt hij ons dat dit is omdat de tractor met kipper niet tot beneden op het veld kan en dat hij de grond met een kleine bulldozer naar de rand van het perceel brengt. Deze uitleg klopt niet, de grond was open gespreid op de akker (zie foto 14), indien de grond nog moest verder gebracht worden zou deze nog op hopen liggen.

...

Naar aanleiding van deze vaststellingen wordt er op 8 oktober 2019 aan verzoekende partij mondeling een besluit houdende bestuurlijke maatregelen opgelegd, dat op 11 oktober 2019 schriftelijk wordt bevestigd. Verzoekende partij dient met name al het op de akker gestorte materiaal te verwijderen, hetzij zowel het afval uit hout en kunststoffen als de grond vermengd met steenpuin, waarbij ze de verwerking hiervan door een erkende afvalverwerkende instelling moet aantonen aan de hand van vrachtbrieven, terwijl ze in afwachting geen grondbewerkingen mag uitvoeren. Dit besluit houdende bestuurlijke maatregelen wordt op 27 november 2019 opgeheven omdat verzoekende partij de opgelegde herstelmaatregelen heeft uitgevoerd.

3.

Op 26 november 2019 ontvangt de gewestelijke entiteit de melding van de procureur des Konings van 14 november 2019 dat het milieumisdrijf in PV 1 niet strafrechtelijk zal worden behandeld. Op 27 februari 2020 ontvangt de gewestelijke entiteit ook de melding van de procureur des Konings van 21 februari 2020 dat het milieumisdrijf in PV 2 niet strafrechtelijk zal worden behandeld.

4.

Op 20 januari 2020 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partij op de hoogte van haar voornemen om eventueel een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen naar aanleiding van de vaststellingen in PV 1. Ze nodigt verzoekende partij ook uit om een schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, en biedt haar de mogelijkheid om inzage te vragen in het administratief dossier.

Verzoekende partij bezorgt geen schriftelijk verweer en vraagt niet om te worden gehoord.

5.

Op 26 april 2023 legt de gewestelijke entiteit een geldboete op aan verzoekende partij, die hiervan met een aangetekende brief van 28 april 2023 in kennis wordt gesteld. Dat is de bestreden beslissing.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij betwist in essentie dat ze een milieumisdrijf pleegde dat haar kan worden toegerekend en waarvoor haar een alternatieve bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd. Ze voert dus feitelijk de schending aan van artikel 16.4.25 DABM en van het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld, in samenlezing met de volgens de bestreden beslissing geschonden artikelen van het OVD en het DABM. Ze stelt met name dat ze het B-hout met allerhande stoffen niet met opzet heeft opgeslagen en verspreid op haar akker, maar dat het haar bedoeling was om daarop houtsnippers te verspreiden en in te werken in functie van de verbetering van de bodem, zoals ze sinds 30 jaar doet. Ze stelt dat ze door de afvalstoffenverwerker waar ze de houtsnippers wilde halen door een menselijke fout is bedrogen en B-hout met stoffen meekreeg, terwijl ze dit door het slechte weer niet onmiddellijk heeft vastgesteld, maar pas nadat een deel hiervan al over de akker was verspreid. Ze stelt dat ze daarop het houtafval dat nog niet op de akker was opgebracht heeft opgeslagen op haar terrein en is gestart met het scheiden van de stoffen en het B-hout, maar dat dit onbegonnen werk bleek, waarop ze de producent van de afvalstoffen heeft gecontacteerd om deze terug te brengen.

2.

Verwerende partij merkt op dat het volstaat dat de gewestelijke entiteit aantoont dat de feiten door de overtreder zijn gepleegd door een gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid opdat deze strafbaar zou zijn, zodat opzet niet noodzakelijk is vereist. Ze stelt dat de mogelijke onwetendheid de kwalificatie van de feiten als milieumisdrijf niet wegneemt en op zich geen onoverwinnelijke dwaling uitmaakt, terwijl verzoekende partij dit ook niet aannemelijk maakt.

Ze meent dat van ieder redelijk en voorzichtig persoon, geplaatst in dezelfde omstandigheden, mag worden verwacht dat hij zich informeert of laat informeren over zijn wettelijke verplichtingen, alvorens afval van derden te aanvaarden, op te slaan op zijn terrein en aan te wenden als bodem verbeterend middel, zodat een normaal redelijk en vooruitziend persoon niet dezelfde fout zou hebben gemaakt. Ze stelt dat de beweerde dwaling van verzoekende partij bovendien wordt tegengesproken door haar verklaringen tijdens het verhoor en door de aard van het afval, waaruit blijkt dat ze wetens en willens acht ladingen afvalhout ophaalde bij een afvalstoffenverwerker om dit te verspreiden over haar akker. Verwerende partij wijst met name op de vaststelling dat de afvalstoffenverwerker blijkbaar geen zuiver hout verkoopt, zoals wordt bevestigd door zijn activiteiten, zodat de verklaring van verzoekende partij dat ze zuiver takhout wilde aankopen, maar door een vergissing van de afvalstoffenverwerker verontreinigd B-hout meekreeg, weinig waarschijnlijk is. Ze wijst ook op de zintuigelijke waarnemingen van de verbalisant en de fotodossiers, waaruit met name blijkt dat de zogenaamde houtsnippers waren vermengd met aanzienlijk grote stukken ander afval en het al van op afstand duidelijk was dat er geen sprake was van zuiver houtafval. In die optiek meent ze dat het niet aannemelijk is dat verzoekende partij, die acht ladingen houtafval ophaalde en op het ogenblik van de vaststellingen al ongeveer 120 m³ houtafval had verspreid over de akker, zowel tijdens het laden als het vervoer als het verspreiden van het houtafval niet heeft opgemerkt dat er sprake was van met stoorstoffen verontreinigd houtafval.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit kan een alternatieve bestuurlijke geldboete opleggen voor gedragingen die strijdig zijn met de milieuvoorschriften in artikel 16.1.1, lid 1 DABM en die naargelang de keuze van de procureur des Konings ook strafrechtelijk kunnen worden bestraft overeenkomstig de artikelen 16.6.1, 16.6.2, 16.6.3, 16.6.3bis, 16.6.3ter, 16.6.3quater, 16.6.3quinquies, 16.6.3sexies en 16.6.3septies DABM (artikel 16.4.27, lid 2 DABM en 16.1.2, 2° DABM). De geschonden artikelen zijn dergelijke milieuvoorschriften (artikel 16.1.1, lid 1, 1°, 10° en 19°ter DABM). Elke opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending van de gehandhaafde regelgeving is in beginsel strafbaar (artikel 16.6.1, §1 DABM). De geldboete kan enkel worden opgelegd aan de 'overtreder', hetzij degene die een milieumisdrijf pleegt of die opdracht geeft om handelingen te stellen die een milieumisdrijf uitmaken (artikel 16.4.25, lid 1 DABM). De kwalificatie van de feiten als een milieumisdrijf en de toerekenbaarheid hiervan aan verzoekende partij als overtreder vormt dus de grondslag voor de bevoegdheid van de gewestelijke entiteit om haar een geldboete op te leggen.

Een bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie, waarbij de bewijslast van het milieumisdrijf en de overtreder berust bij de gewestelijke entiteit. Het bewijs van de feiten en het daderschap kan met het oog op bestuurlijke beboeting, naar analogie met de bewijsvoering in strafzaken, in beginsel met alle middelen van recht worden geleverd. De principieel vrije bewijsvoering betekent dat dit bewijs onder meer kan worden geleverd door een geheel van samenhangende feitelijke vaststellingen, die éénsluidend eenzelfde persoon als pleger van een milieumisdrijf aanduiden. De beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, en het vermoeden van onschuld zoals onder meer bepaald in artikel 6, lid 2 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, omringen de bewijslevering met waarborgen op procedureel en inhoudelijk vlak.

3.

De gewestelijke entiteit overweegt in de bestreden beslissing onder de titel 'de toerekenbaarheid aan de overtreder' het volgende:

"4.1. Over de op- en overslag van B-hout met stoorstoffen

De vermoedelijke overtreder exploiteert een landbouwbedrijf te

en beschikt voor deze exploitatie over een milieuvergunning afgeleverd door het college van burgemeester en schepenen met kenmerk

De vermoedelijke overtreder is onder meer vergund voor opslagplaatsen van dierlijke mest in agrarisch gebied (rubriek 28.2.c.1°). Hij is niet vergund voor afvalverwerking.

Uit de vaststellingen op 7 oktober 2019 en het aan het aanvankelijk proces-verbaal van 19 oktober 2019 gehechte fotodossier, blijkt dat er op een perceel te

(kadastraal gekend een op- en overslag had plaatsgevonden van een vijftal ladingen B-hout vermengd met stoorstoffen (zoals plastic, kunststof, metaal, resten van isolatiemateriaal, tempex, edm.). De vermoedelijke overtreder verklaarde tijdens de controle aan de verbalisant dat het niet zijn bedoeling was de afvalstoffen onder te werken omdat hij had vastgesteld dat er veel stoorstoffen aanwezig waren.

Overeenkomstig artikel 5.2.1, §6, eerste lid van het DABM juncto artikel 6, eerste lid van het Omgevingsvergunningsdecreet mag niemand een ingedeelde inrichting of activiteit van de eerste of tweede klasse exploiteren zonder te beschikken over de daartoe vereiste voorafgaande omgevingsvergunning.

Uit het dossier blijkt dat de vermoedelijke overtreder noch documenten waaruit blijkt dat de gebruikte substantie voldoet aan de criteria van onderafdeling 2.3.1 van het VLAREMA, noch een grondstofverklaring afgeleverd door OVAM kan voorleggen. De substantie dient bijgevolg nog steeds als afvalstof beschouwd te worden.

Artikel 12, § 1 van het Materialendecreet verbiedt om afvalstoffen achter te laten of te beheren in strijd met dit decreet of zijn uitvoeringsbesluiten. Het achterlaten van afvalstoffen omvat zowel het deponeren van afvalstoffen op een daartoe niet bestemde plaats als het verzuim om de gedeponeerde afvalstoffen op te ruimen.

Uit de vaststellingen en het fotodossier blijkt dat vermoedelijke overtreder B-hout verontreinigd met allerlei stoffen achterliet op het perceel te _____ met de bedoeling deze onder te werken als bodem verbeterend middel.

Bovenvermelde feiten houden een schending in van artikel 12, §1 van het Materialendecreet."

4.

Verzoekende partij toont in het licht van de stukken van het administratief dossier en de procedurestukken niet aan dat het oordeel van de gewestelijke entiteit, dat de vastgestelde feiten moeten worden beschouwd als milieumisdrijven die haar kunnen worden toegerekend, foutief dan wel kennelijk onredelijk is en dat er ter zake (minstens) gereede twijfel bestaat.

Verzoekende partij, die op zich geen betwisting voert over het bestaan van de haar ten laste gelegde milieumisdrijven, betwist tevergeefs dat deze milieumisdrijven haar niet kunnen worden verweten omdat ze niet met opzet en te goeder trouw handelde. Zoals gesteld vereisen de milieumisdrijven waarvoor de boete wordt opgelegd als moreel element enkel een gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid (artikelen 16.6.1, §1, lid 1, 16.6.2, §1, lid 2 en 16.6.3, §1, lid 2 DABM). Verzoekende partij maakt niet aannemelijk dat er in haar hoofde sprake is van een schulditsluitingsgrond zoals overmacht of onoverkomelijke (rechts)dwaling en beroept zich met name tevergeefs op een fout bij de producent van het houtafval om haar strafrechtelijke verantwoordelijkheid te ontlopen. Ze toont redelijkerwijze niet aan dat elke normaal redelijk en vooruitziend landbouwer, geplaatst in dezelfde omstandigheden, ook niet (eerder) zou hebben vastgesteld dat de materialen die ze heeft opgeslagen en gestort op haar akker in functie van het verbeteren van de bodem geen houtsnippers waren, maar B-hout met allerlei stoffen.

Verzoekende partij betwist op zich niet dat B-hout met stoorstoffen een afvalstof betreft, die niet zonder vergunning mag worden opgeslagen en die niet mag worden aangewend als bodem verbeterend middel, zodat ze alleszins op de hoogte is van de toepasselijke regelgeving. Uit het administratief dossier, in het bijzonder de verklaringen van verzoekende partij tijdens haar verhoor, blijkt dat ze het houtafval zelf heeft opgehaald bij de afvalstoffenproducent. Voorts blijkt daaruit dat er bij deze afvalstoffenproducent geen zuivere houtsnippers verkrijgbaar zijn, terwijl verzoekende partij dit gegeven op zich niet betwist of weerlegt aan de hand van leverbonnen. Zelfs in de hypothese dat verzoekende partij initieel niet wist dat ze B-hout met stoorstoffen meekreeg in plaats van zuivere houtsnippers, blijkt uit het administratief dossier en haar verzoekschrift dat ze bij de vaststelling hiervan vervolgens heeft gepoogd om de stoorstoffen en het B-hout te scheiden, waaruit blijkt dat ze het B-hout daarna alsnog wilde opbrengen op de akker, terwijl dergelijk hout ook niet kan worden aangewend als bodem verbeterend middel. Bovendien blijkt uit het administratief dossier, in het bijzonder de vaststellingen en foto's van de verbalisant, dat duidelijk zichtbaar was dat er sprake was van B-hout met stoorstoffen, zodat de bewering van verzoekende partij dat ze dit door de (weer)omstandigheden pas heeft opgemerkt nadat een deel hiervan al op de akker was opgebracht ongeloofwaardig is. Zelfs in de hypothese dat kan worden aangenomen dat verzoekende partij dit door de omstandigheden niet onmiddellijk visueel kon opmerken, diende ze zich als zorgvuldige professionele landbouwer alleszins voor het opbrengen van de geleverde materialen ervan te vergewissen dat deze materialen mogen worden aangewend als bodem verbeterend middel. Haar bewering dat ze al lang gebruik maakt van houtsnippers als bodem verbeterend middel doet hieraan geen afbreuk.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1

Verzoekende partij wijst op de omstandigheid dat ze onmiddellijk na de vaststelling dat ze B-hout met stoorstoffen had meegekregen en deels had opgevoerd op haar akker het nodige deed om de wederrechtelijke situatie per kerende te remediëren en hiervoor ongeveer 5000 euro heeft betaald. Ze betwist hiermee feitelijk de hoogte van de opgelegde boete, waarbij ze met name vraagt om geen boete meer op te leggen. Ze voert in de optiek feitelijk de schending aan van de artikelen 16.4.4 en 16.4.29 DABM en van het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

2.

Verwerende partij wijst op de discretionaire bevoegdheid van de gewestelijke entiteit bij het beoordelen van de waarderingscriteria en het bepalen van de hoogte van de boete. Ze stelt dat uit de bestreden beslissing blijkt dat de gewestelijke entiteit wel degelijk rekening heeft gehouden met de inspanningen van verzoekende partij om de milieumisdrijven te beëindigen en dat het boetebedrag omwille van deze verzachtende omstandigheid op controleerbare en meetbare wijze is verlaagd. Ze stelt dat de kritiek van verzoekende partij dan ook feitelijke grondslag mist en dat deze alleszins niet aantoonde dat de beoordeling hierover door de gewestelijke entiteit kennelijk onredelijk is.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit moet bij het opleggen van een bestuurlijke geldboete zorgen dat er geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de opgelegde boete en de feiten die daaraan ten grondslag liggen (artikel 16.4.4 DABM), zodat de boete evenredig moet zijn tot de feiten. Dit wordt nader gepreciseerd door de vereiste dat de hoogte van de bestuurlijke geldboete wordt afgestemd op de ernst van het milieumisdrijf, terwijl er ook rekening wordt gehouden met de frequentie en de omstandigheden waarin de overtreder dit heeft gepleegd of beëindigd (artikel 16.4.29 DABM). De gewestelijke entiteit beschikt hierbij in het licht van het maximumbedrag van een alternatieve bestuurlijke geldboete (artikel 16.4.27, lid 2 DABM) over een ruime discretionaire bevoegdheid, waarbij ze onder bepaalde voorwaarden in beginsel ook de mogelijkheid heeft om de boete geheel of gedeeltelijk op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging (artikel 16.4.29, §2 DABM). Het College zal bij het toezicht hierop aan de hand van de argumentatie die regelmatig en in het bijzonder door verzoekende partij wordt voorgelegd nagaan of de gewestelijke entiteit is uitgegaan van de juiste feitelijke en juridische gegevens, deze correct heeft beoordeeld en op grond daarvan de waarderingscriteria om het boetebedrag te bepalen niet foutief of kennelijk onredelijk heeft toegepast. Dit zal met name moeten blijken uit de juridische en feitelijke motieven die aan de boetebeslissing ten grondslag liggen en die daarin worden vermeld en afdoende moeten zijn, vermits de beslissing als individuele bestuurshandeling ressorteert onder de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. De beslissing moet dus een concrete, precieze en pertinente of draagkrachtige motivering bevatten waaruit de keuze van de gewestelijke entiteit voor een boete en voor een welbepaald boetebedrag blijkt, zodat de overtreder hiertegen met kennis van zaken kan opkomen.

2.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de gewestelijke entiteit bij het bepalen van het boetebedrag rekening houdt met de ernst van het milieumisdrijf, de frequentie en de omstandigheden waarin het is gepleegd of beëindigd. Ze overweegt daarover onder de titel 'de hoogte van de geldboete' met name onder meer het volgende:

4.2.1. De ernst van de feiten

...

Uit de vaststellingen blijkt dat de overtreder B-hout met stoorstoffen aanwendde als bodem verbeterend middel. Uit de vaststellingen en de opzoeking op geopunt.be blijkt dat het perceel in kwestie gelegen is in natuurgebied, onderdeel van habitatrichtlijn- en VEN-gebied (Vlaams Ecologisch Netwerk) en aldus kwalificeert als ruimtelijk kwetsbaar gebied.

De feiten werden in professioneel verband gepleegd.

Deze feiten zijn dus voldoende ernstig om gesanctioneerd te worden met een bestuurlijke geldboete van 8.150 euro.

4.2.2. De frequentie

Het betreft een eenmalige schending. Er zijn minstens geen indicaties die erop wijzen dat bij overtreder reeds eerder vergelijkbare feiten werden vastgesteld. Het criterium frequentie geeft derhalve geen aanleiding tot een hogere geldboete.

4.2.3. De omstandigheden

Bij het bepalen van de hoogte van de geldboete wordt rekening gehouden met de bereidheid van de overtreder om voor de vastgestelde schendingen maatregelen te nemen. Uit het dossier blijkt dat de overtreder het B-hout met stoorstoffen van de voormelde percelen op correcte wijze heeft afgevoerd. Dit wordt meegenomen als verzachtende omstandigheid bij het bepalen van de hoogte van de geldboete, wat leidt tot een verlaging van de geldboete tot 5.297 euro.

De bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie met leedtoevoeging als primair doel. Het afstemmen van de op te leggen bestuurlijke geldboete op de grootte van de onderneming en, hiermee samenhangend, de financiële draagkracht, is essentieel om dit sanctiedoel te kunnen realiseren. De gewestelijke entiteit bepaalt de grootte en financiële draagkracht van de overtreder op basis van de criteria jaargemiddelde van het personeelsbestand, de jaaromzet (excl. BTW) en het balanstotaal, terug te vinden in de meest recente jaarrekening zoals publiek gemaakt op de website van de Nationale bank, volgens de drempelwaarden uit de artikelen 1:24, § 1 en 1:25, § 1 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019 (hierna WVV). Bij ontstentenis van de jaarrekening en rekening houdend met het feit dat de overtreder een natuurlijke persoon-onderneming is, acht de gewestelijke entiteit het passend en redelijk om de bestuurlijke geldboete te verlagen tot 3.973 euro.

De gewestelijke entiteit ging per schrijven van 20 januari 2020 over tot kennisgeving van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming. De boetebeslissing moet binnen een termijn van honderdtachtig dagen na deze kennisgeving genomen worden (artikel 16.4.37 DABM). Deze termijn van honderdtachtig dagen is een termijn van orde, waarvan de overschrijding niet gesanctioneerd wordt. De beslissingstermijn is inmiddels verstreken. De gewestelijke entiteit is evenwel van oordeel dat de feiten voldoende ernstig zijn om alsnog een bestuurlijke geldboete op te leggen en acht het, wegens de voorliggende overschrijding van de beslissingstermijn en rekening houdende met de concrete elementen in het dossier, passend en redelijk om het boetebedrag te verlagen tot 2.725 euro.”

3.

Verzoekende partij toont niet aan de hand van concrete en pertinente argumenten aan dat deze motieven de bestreden boetebeslissing redelijkerwijze niet kunnen dragen en dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de waarderingscriteria om het boetebedrag te bepalen foutief of kennelijk onredelijk is en er een kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten en de opgelegde geldboete. Ze maakt ondanks haar stelplicht ten onrechte abstractie van de gemotiveerde en pertinente overwegingen hierover van de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing, zodat haar kritiek eerder opportunistiek vormt, waarbij ze haar visie over de begroting van de boete stelt tegenover deze van de gewestelijke entiteit, die ter zake in het licht van het mogelijke boetebedrag over een ruime discretionaire bevoegdheid beschikt.

Specifiek wat betreft het waarderingscriterium van de omstandigheden waarin het milieumisdrijf is gepleegd of beëindigd, toont verzoekende partij niet aan dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de impact van haar houding op het boetebedrag foutief of kennelijk onredelijk is in het licht van de concrete situatie, waarbij ze na de vaststelling dat ze B-hout met stoorstoffen had meegekregen en deels had opgevoerd op haar akker en na de vaststellingen door de verbalisanten met bekwame spoed de nodige remediëringmaatregelen nam, en met name overging tot het verwijderen van het houtafval. Ze betwist op zich niet dat de gewestelijke entiteit hiermee effectief rekening houdt en dit element in aanmerking neemt als verzachtende omstandigheid bij het bepalen van de hoogte van de geldboete, die daardoor aanzienlijk wordt verlaagd van 8.150 euro tot 5.297 euro, ofwel met 2.853 euro. Zoals gesteld bij de beoordeling van het eerste middel, kaderen de uitgevoerde herstelmaatregelen (en de kost hiervan) in het ongedaan maken van de gevolgen van de milieumisdrijven en doen ze geen afbreuk aan het bestaan hiervan. Bovendien is verzoekende partij door de verbalisanten aangemaand om het B-hout met stoorstoffen te verwijderen en is er haar in dit kader ook een bestuurlijke herstelmaatregel opgelegd, zodat haar niet-betwiste inspanningen niet geheel vrijblijvend waren.

Ze toont met de verwijzing naar de kostprijs om het houtafval af te voeren van 5.000 euro niet aan dat de herleiding door de gewestelijke entiteit van het boetebedrag omwille van de genomen herstelmaatregelen kennelijk onredelijk is. Er bestaat in hoofde van de gewestelijke entiteit geen verplichting om de gemaakte herstelkosten integraal bij de begroting van de boete in rekening te brengen.

Het middel wordt verworpen.

V. Beslissing

1. Het beroep wordt verworpen.
2. De kosten van het beroep, begroot op 100 euro rolrecht, zijn ten laste van verzoekende partij.

Dit arrest is uitgesproken op 21 maart 2024 door de voorzitter van het Handhavingscollege.

De griffier,

De voorzitter van het Handhavingscollege,